

Izhaja poljubno, najmanj pa štirikrat na leto. Posamezne številke 2 Din 50 p za inozemstvo 3 Din. V JGZ združena gasilna društva dobivajo po en odtis „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnih oglasov:

Cela stran 300 Din,

1/2 strani 150 Din,

1/4 strani 80 Din,

1/8 strani 40 Din,

1/16 strani 20 Din.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1924.

Predsedstvene vesti.

1. Zahvala.

Dne 20. novembra 1924 sem praznoval 60-letnico svojega rojstva. Od vseh strani od žup, od gasilnih društev, kakor tudi od posameznikov mi je došlo toliko blazajk, pismenih in ustnih častitk, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti. Naj mi bo dovoljeno, da se vsem gratulantom za ljubeznive častitke tem potem najiskreneje zahvaljujem. Posebno zahvalo pa izrekam Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu, društvu Ljubljanske gasilske župe in Gasilski župi Trboveljski za presenetljivo podoknico, za krasna darila in umetne diplome. Vaša ljubeznivost me je izpodbudila k nadaljnjemu delu za procvit naše gasilske organizacije.

Fran Barle, starosta.

2. Odborova in predsedstvena seja.

Predsedstvo in odbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« imata v torek, dne 30. decembra 1924 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v Mestnem domu, skupno sejo.

Dnevni red:

Sklepanje in posvetovanje:

- a) o došlih vlogah;
- b) o prošnjah gasilnih društev za prispevek iz gasilskega sklada;
- c) o raznoterostih.

Člane predsedstva in odbora vabimo, da se seje polnoštevilno udeležijo. Seji smejo prisostvovati tudi župni načelniki, ker gre za podpore gasilnim društvom in vodstvom organizacije.

3. Odlikovanje za 25-letno delovanje.

Predsedstvo JGZ se je znova obrnilo na ministrstvo za notranje zadeve s prošnjo, naj potrebno odredi, da gasilci za 25- in 40-letno delovanje v gasilstvu dobijo kraljevo priznanje — v obliki kolajne. Zaznamek o gasilcih, ki služijo 40-in več let v gasilstvu, smo ministrstvu za notranje zadeve že predložili. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, se 40-letno delovanje v kratkem odlikuje in kakor hitro se odlikujejo 40-letni člani, nameravamo predložiti ministrstvu za notranje zadeve zaznamek o članih, ki delujejo 25 let v gasilstvu. Vsa v JGZ združena gasilna društva zategadelj vabimo, da do 1. januarja 1925 — potem svojih žup — vpošljejo predsedstvu JGZ zaznamek onih res zaslužnih rednih članov gasilnega društva, ki 25 ali več let sodelujejo v društvu. Zaznamek mora imeti nastopne rubrike: 1. Redna številka, 2. Ime in priimek, 3. Rojstni dan in leto, 4. Domojna občina, 5. Sedanji posel, 6. Sedanje bivališče, 7. Dan in leto vstopa v gasilno društvo, 8. Doba morebitne prekinitev v gasilstvu, 9. Kdaj ima dosluženih 25

let, 10. Opomnja. Površno ali polovičarsko izpolnjeni zaznamki se ne bodo upoštevali. Zaznamek morata podpisati društveni načelnik in tajnik, ki s svojim podpisom jamčita za vpisane podatke. Zgoraj navedenega roka se je strogo držati, ker se na pozneje vposlane zaznamke ne bo moglo ozirati. V rubriki opomnja je popisati na kratko delovanje in sedanje gasilsko dostojanstvo predlaganega gasilca in pa kratko priporočilo za odlikovanje.

4. Podpore.

Že v zadnjem »Gasilcu« smo povzvali vsa gasilna društva, da nam nemudoma predložijo svoje popisnice, ako hočejo biti deležna podpore iz 2% gasilskega sklada. Danes vnovič opozarjamo vse zamudnike, da nam najkasneje do 20. decembra t. l. vpošljejo svoje popisnice, sicer jih ne bo mogoče predlagati oblasti v podporo.

Po dosedanjih informacijah se je nabralo v 2% gasilski sklad toliko prispevkov, da odpade pri enaki razdelitvi na vsako organizirano gasilno društvo 400 Din. S tem deležem morejo računati župna vodstva ter nam do 20. decembra t. l. sporočiti predloge glede svojih društev. Na vsa župna vodstva je bila odposlana tudi tozadevna okrožnica, katere se morajo strogo držati. Društva, ki do določenega dne ne bi predložila svojih popisnic, ne pridejo v poštev pri razdelitvi podpor in se njihov delež porazdeli na druga društva.

Za društva one župe, ki ne bi v pravem času sporočila svojega predloga glede razdelitve podpor njenim društvom, se bo predlagalo količnik; vendar pa le za ona društva, ki bodo vložila pravočasno svoje popisnice. Župnim vodstvom je bilo z okrožnico vred tudi sporočeno, katera njihova društva še niso vposlala svojih popisnic, in dolžnost župnih vodstev je, da taka svoja društva opozore na to, da ne bo noznejše prerokanja in zamere. Katera društva so svoje popisnice izgubila ali založila, naj se takoj obrnejo na zvezno predsedstvo, da prejmejo pravočasno druge.

5. Nemška društvena pravila.

Pri pregledovanju društvenega registra je veliko županstvo Ljubljanske oblasti naletelo tudi na nekatera gasilna društva, ki imajo še vedno registrirana nemška društvena pravila in na društva, ki še ne uporabljajo predpisanih enotnih društvenih pravil.

Da se društva izognejo morebitnim neprilikam, naj takoj ugotove: imajo li oblastveno potrjena enotna društvena pravila ali ne. Ne zadostuje, da uporabljajo po zvezi izdana enotna društvena pravila, marveč morajo biti ista tudi potrjena od politične oblasti. Ako tega še nimajo, naj se takoj opravičijo pri svojem okrajnem glavarstvu ter mu predložijo pet izvodov enotnih društvenih pravil v odobrenje, da se tako v društvenem registru črta njihova stara pravila ter vpiše nova enotna pravila.

Zadeva je jako nujna, zato nikar ne odlašajte!

Župni načelniki naj pri nadzorovanju svojih društev predvsem ugotove, ali ima društvo oblastveno potrjena pravila ali ne. Ne zadostuje torej samo, da ima enotna društvena pravila, ampak biti morajo ista tudi od politične oblasti potrjena. Potrjeni izvod društvenih pravil mora vsako društvo dobro shraniti v svojem arhivu, da se na zahtevo z njimi lahko takoj izkaže.

6. Koledar in tiskovine.

Ponovno opozarjamo, da je izšel gasilski koledarček za leto 1925, katerega bi moral imeti prav vsak zaveden gasilec, vsako gasilno društvo in vsako župno vodstvo. Nad vse žalostno je, da se v naši tako številno močni organizaciji ne more razpečati teh borih par sto izvodov založnega koledarčka.

Isto je z gasilskimi poslovnimi knjigami in tiskovinami. Dokler jih ni bilo v zalogi, so se društva izgovarjala nanje in povpraševala po njih; zdaj pa, ko so na razpolago, se živ krst ne zmeni zanje. Tovariši, tako ne gre! S takim početjem uničujemo sami sebe. Kdo nam bo v prihodnje še kaj založil?! Izgovor na ceno ne more držati, ker si vsako društvo lahko naroči poljubno velike knjige in poljubno število tiskovin, kakor mu pač dopuščajo denarna sredstva in v kolikor čuti potrebo. Zganite se torej iz svoje mlačnosti in sezite tako po gasilskem koledarčku kakor po gasilskih knjigah in tiskovinah zdaj, ko imate vse to na razpolago, kajti poznejše založbe po dosedanjih žalostnih izkušnjah ne bo več. Vse navedeno naročite pri: Herman Zupan, knjigovez v Ljubljani, Gajeva ulica šte. 2.

Nekaj o gasilstvu.

(Josip Mravljak.)

Poleg drugih sanitarnih, humanitarnih in za javno varnost velevažnih in potrebnih ustanov je pač najpopularnejša, najrazširjenjša in za vsakega posestnika najpotrebnejša organizacija gasilstva. Prav nerad hvallim organizacijo, pri kateri sem slučajno sam tudi višji funkcionar, ali mislim, da mojih pohvalnih besed sploh treba ni bilo, ker se stvar sama dovolj hvali. Je to ustanova ali organizacija, brez katere v civiliziranem svetu ne more biti nobeno kompaktnije selo, — o trgih ali celo mestih sploh ne morem in ne smem govoriti. Da se o zgodovini in razvoju gasilstva bližje seznanimo, sem si sestavil to predavanje in upam, da bom s to kratko sliko podal vsaj najvažnejše, kar naj bi vsak olikan človek, pred vsem pa gasilec vedel o tej stroki.

Najprej obrazložim, kaj nam je znano o gasilstvu iz zgodovine. Najstarejše sledi o urejenem gasilstvu segajo nazaj v drugo tisočletje pred Kristom, in sicer v Egipt. Natančnejšega ni znano ničesar; so to le kratke beležke, ki se nahajajo tupatam na kakem obelisku (spomeniku) ali papirušti — to so stare egipčanske listine, ki so se ohranile do danes. Zanimivo pa je, ker gotovo nihče ne bi mislil, da je eksistiralo gasilstvo že pred več ko 3000 leti. — O Rimljanih nam je znano že več. Rim je imel v dobi Avgusta (v 1. stoletju pred Kristom) že par gasilskih enot, katere so vzdrževali bogati športniki; in tudi državno poklicno gasilstvo. To je bilo pravzaprav vojaško organizirano gasilstvo za mesto Rim in okolico, in sicer jih je bilo sedem bataljonov, 7000 mož. (Takrat so se zvali »cohortes vigilum«.) Komandant vseh teh se je zval »praefectus vigilum«. Vsaka kohorta (bataljon) je imela svoje orodje, (lestve, brizgalnico, cevi) in tudi svojo požarno stražo, ki je alarmirala bataljon v slučaju požara. Pri vsakem bataljonu je bil tudi po en mojster brizgalnice (imenoval se je »syfonarius«). Ne smemo se čuditi, če že v tej dobi naj-

demo brizgalnice. Dokazano je, da je izumil prvo brizgalnico neki Ktesibios, ki je bil mehanik, že leta 150. pred Kristom, svetovno znani Heron (izumitelj »Heronsova balona«) pa je njegovo brizgalnico izboljšal. Sploh pa so bile te brizgalnice uvedene po celi rimski državi. — Ono veliko splošno premikanje narodov leta 375. po Kristu in vpadi barbarov so žalibog vse te kulturne pridobitve uničili, — vse se je popolnoma pozabilo. — Šele v 13. stoletju, v dobi Rudolfa Habsburškega nahajamo na Nemškem prve slabotne početke gasilno-varstvenih odredb. — Odtod naprej pa moramo ločiti v razvoju gasilstva štiri perijode. Prva od približno leta 1270. do približno leta 1430., ko se je drugič iznašla in upeljala brizgalnica. Iz te dobe nam je znano le prav malo, — o kaki organizaciji seveda ni duha, — (prvo organizacijo gasilstva sploh najdemo šele leta 1831.), gasilo se je z najprimitivnejšimi sredstvi. Druga perijoda sega od izuma brizgalnice (okoli leta 1430.) do izuma in upeljave takozvanega veterinika, sesalnih in tlačnih cevi. Iz te dobe nam je znano, da so uporabljali že leta 1439. v Nürnbergu prvo brizgalnico, nadalje je sprejelo leta 1440 mesto Frankfurt iz Nürnberga 10 novih brizgalnic; leta 1518. si je pridobil neki Platner velike zasluge za izpopolnitev brizgalnice, leta 1655. je brizgalnico izpopolnil zopet neki Hauč v Nürnbergu in okoli leta 1617. je Holanec Jan Heyden upeljal takozvani veterinik. S tem se začne tretja perijoda, ki traja do leta 1841. V tej dobi se je brizgalnica mnogo popravila in se menda spravila v bistvu že na današnji višek, — pa seveda le ročna brizgalnica. V tej dobi, leta 1759., je izdala tudi Marija Terezija prvi pravi obširni gasilni red. Leta 1841. pa se je ustanovila prva prostovoljna gasilska organizacija, — če izvzamemo ono v Schwazu na Tirolskem, ki se je ustanovila leta 1831. kot tovarniško gasilstvo in je bilo dolžnostno, — in od tega datuma naprej štejem o četrto perijodo. Prva prava organizacija, ki jo vsled vojaške organiziranosti moremo vzeti za gasilno društvo, pa je nastala leta 1846. v Durlachu. Tamošnje dolžnostno gasilstvo je vzbudilo pri požaru gledališča v Karlsruhe veliko senzacijo in našlo je vsepovsod obilo posnemanja. Na Češkem imamo prvo gasilstvo leta 1851. v Reichstadtu. Danes imamo, kakor sem že uvidoma omenil, v vsaki večji vasi organizirano gasilstvo, večinoma prostovoljno, v industrijskih krajih so pa tudi dolžnostna gasilna društva, v večjih mestih so pa poleg poklicnih mnogokrat — posebno v Nemčiji — tudi še prostovoljna in dolžnostna gasilna društva. V to četrto perijodo spadajo vsi novejši izumi v gasilstvu: parna brizgalnica (to imamo deloma tudi že v 3. perijodi), električna brizgalnica, (ta se pa seveda more rabiti le tam, kjer slučajno vodi mimo električni vod), vse vrste motornih brizgalnic, moderne lestve itd.

To na kratko iz zgodovine. Preden končam o razvoju, hočem še razložiti, kar sem preje le omenil. Danes imamo tri vrste gasilstva: 1. poklicno, to je gasilstvo v večjih mestih, kjer so vsi gasilci (moštvo in častniki) za to službo plačani in sploh ne opravljajo ničesar drugega, samo čakajo na požarni alarm in že odrinejo. To je seveda zelo draga institucija, zato pa jo imajo le velika in premožna mesta; z vsem orodjem so pa seveda naboljše oskrbljeni ti. 2. Dolžnostno, to je gasilstvo v industrijskih in onih večjih krajih, kjer prostovoljnega radi političnih, verskih, osebnih ali drugih preprirov ne morejo ustanoviti in vzdržavati. Tudi to gasilstvo, zlasti industrijsko — dolžnostno, je dobro založeno z orodjem, ker je seveda v interesu industrijcev in meščanov, da preprečijo, ali vsaj omejijo večje požare. 3. Prostovoljno gasilstvo, to so gasilske organizacije, kakor jih danes večinoma nahajamo že povsod. Ta gasilna društva so združitev moških prebivalcev kakega kraja, ki se prostovoljno zavežejo, da se podvržejo v svrhu urejene pomoči v slučaju sile (po-

žara, povodni, potresa ali kake druge elementarne ne-zgode) udelitvi po vojaško (to se pravi, da storijo to, kar zapoveduje predpostavljeno) in se vežbajo pri skupnih vajah. O notranji organizaciji gasilnih društev govoriti, pa mislim, ni potrebno, ker je to že znano.

Prvo prostovoljno gasilno društvo se je osnovalo, kakor sem že preje omenil, leta 1851. v Meissen. Ko so se s časom prostovoljna gasilna društva množila in skušala doseči državno pomoč in podporo, so se tudi razne vlade začele zavzemati za stvar in so potom naredb s pomočjo gasilskih strokovnjakov upeljele splošni gasilski red. Tako nahajamo po nekaterih provincah v Nemčiji naredbe, ki razpravljajo poleg drugega o gasilski dolžnosti vseh krajevnih prebivalcev moškega spola (v gotovi starostni meji seveda) in nadalje, da je ljudem dano na prosto voljo, ali to dolžnost izpolnjujejo v kakem prostovoljnem ali dolžnostnem gasilnem društvu. S takimi naredbami se je prostovoljno gasilstvo seveda bolj in bolj povzdignilo.

Se nekaj o gasilstvu sploh, o pomenu gasilstva in o organizaciji jugoslovanskega gasilstva hočem podati. Gasilstvo imenujemo celokupnost onih naprav, ki imajo namen, da na urejen način najhitreje ugasijo požare, oziroma skrbijo, da se zabrani daljše razširjanje ognja. Urejeno gasilstvo spada med najvažnejše panoge javne varnosti. Sredstva, ki služijo v ta namen, so: disciplinirano moštvo in pa orodje (brizgalnice, cevi, lestve itd.) oboje mora biti tako, da zadošča sledečim splošnim zahtevam: 1. hitro in sigurno razglašenje, da in kje je požar; 2. hiter dohod z orodjem nastopivšega moštva na kraj požara; 3. dobro orodje; 4. dovolj vode; 5. izvežbano moštvo in 6. enotno poveljstvo. — K napravam in orodjem urejene gasilske službe spadajo: priprave za sklic (po deželah trobentač in plat-zvona, po mestih telefonično obveščanje gasilcev), dovod vode (baseni, hidranti, kjer ni potokov), brizgalnice, cevi in voz za transport cevij, lestve, priprave za rešitev ljudi (rešilne plahte, maske, da gasilec more iti reševati tudi v prostore, kjer je strupen plin itd.), sanitetni material, če se kdo ponesreči, in vse drugo orodje, ki spada k opravi gasilca (sekirice, vrvi itd.). Veliko pomagajo v prvem momentu tudi gasilni aparati, kakor minimaks, ekspres itd.; pri večjem plamenu je pa to brezpomembno orodje.

O pomenu gasilstva govoriti, je skoro da nepotrežno, ker mislim, da si je vsak svest, kako eminentne važnosti je ta kulturna pridobitev. Zato le par besed. Le malokdaj danes še čitamo, da bi kje pogorele cele vasi ali cela mesta. To je danes že skoraj izključeno, pri nas vsaj izključeno, ker imamo vendar v vsaki vasi že gasilna društva, ki vedno pridejo drugo drugemu na pomoč. Včasih je bilo to seveda drugače. V zgodovini čitamo, da je to in ono mesto ali trg ali vas popolnoma zgorelo. In dostikrat vemo, da so tam že imeli tudi brizgalnice. Vidite, manjkalo jim je urejenega gasilstva, da je vsak vedel, kaj ima storiti. Če danes pogleda negasilec gasilno društvo pri delu (v resnem požaru), se mora gasilcem naravnost čuditi. Za tujo lastnino se ti ljudje nehaajo in trudijo, prvi je moker do kože, drugi ožgan, tretji ranjen od opeke ali kakega trama. — In vsi skupaj nimajo od tega nič, samo da drugemu rešijo imetje. Vidite, v tem leži velik kulturni in humanitarni pomen gasilstva! V gasilstvu izpolnjujejo ljudje nauke velikega učenika Krista, ki pravi: »Ljubi svojega bližnjega, pomagaj mu v sili. — in bog bo tebi pomagal.« Takšne radevolje žrtve ne najdemo nikjer drugod. Res je, ne prihajajo ljudje ravno preradi k vaji — ali če sila kliče, pa pride vsak, kdor se le more odstraniti iz službe. In ne le fizične žrtve in nanore zahteva gasilstvo, tudi gmotne. Mnogokrat treba društvo denarno podpreti, mnogo dela treba izvršiti v odhodu, dostikrat seči v žep, posamezni člani imajo na skrbi upravo premoženja, skrb, da je orodje vedno v redu

in pripravljeno za slučaj sile, — pa radi vzamejo to delo nase, saj vedo, da gre za dobro stvar. To uvidi — hvala bogu — tudi vlada, zato gre gasilstvu po možnosti na roko; samo žalibog, da ne da toliko podpore, da bi se res moglo kaj storiti. Pa upajmo tudi tu na boljše čase!

Zdaj še par rekapitulacij, da preidemo na organizacijo gasilstva. Prvi obširen gasilni red je izdala Marija Terezija leta 1750., prvo gasilstvo nahajamo leta 1831. v Schwazu, leta 1841. prvo prostovoljno gasilno društvo v Reichstadtu, in nato vidimo, da rastejo povsod gasilna društva, bi rekel, kakor »šolata«. Prvo v Jugoslaviji se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani leta 1863., toda se ni moglo razvijati; pa že leta 1864. imamo prvo uspešno v Varaždinu in l. 1870. zdajšnjo Ljubljansko. Nekaj važnega bi tukaj obširneje vpletel: o ustanovitvi prvega gasilnega društva v Ljubljani leta 1863. citiram dobesedno iz »Gasilca« iz leta 1910., številka 3.: »... Oblasti so vedno bolj in bolj uvidevale, da je gašenje treba poveriti discipliniranim organizacijam in mestni magistrat se je zato obrnil na telovadno organizacijo »Južni Sokol« (tako se je prvotno imenovalo Sokolsko društvo v Ljubljani) in pa na nemški »Turnverein« z vprašanjem, ali ne bi prevzelo eno ali drugo teh društev gasilni posel v Ljubljani. Nemški »Turnverein« je v dolgovezni vlogi razložil magistratu, da gašenje ne prevzame. »Južni Sokol« pa je z vlogo z dne 1. oktobra 1863 naznanil mestnemu magistratu, da »Južni Sokol« prevzame gasilni posel, ker ima 100 članov, če se mu prepusti naprava gasilnega reda. Obljubil je, da bo častno izvrševal svoj posel in da bodeta brata Jevnikar in Mandič takoj izvežbala 30—40 Sokolov v gasilstvu. — Dr. Costa, poznejši župan, je izdelal gasilni red... Prvo ljubljansko gasilno društvo se je potemtakem ustanovilo že leta 1863. v »Južnem Sokolu«, toda razviti se ni moglo, kakor je želela sama in kakor je želelo ljubljansko prebivalstvo, ki je simpatizovalo z »Južnim Sokolom«. Krive so bile predvsem politične intrige — Omenim še, da nam je znano, da je imela mestna občina ljubljanska v francoski dobi (leta 1800.—1814.) že mnogo gasilnega orodja in je morala sama skrbeti za gasilske posle.

Vedno več je bilo društev, ki so pa vsa delovala vsako po svoje. Pojavile so se naravno težnje po medsebojnem stiku in enakem delu, torej na kratko po višji organizaciji, ki bi nam izdajala natančna navodila za vsak slučaj sile, ki bi informirala včlanjena društva o novejših gasilnih sredstvih, ustvarjala stike med društvi iste organizacije itd. Tako so nastale v bivši Avstriji provincijalne zveze in župe, in leta 1900. so se združile vse te zveze na Dunaju in ustanovil se je avstrijski gasilski savez, ki je obsegal 8 provincijalnih zvez. — Po svetovni vojni so iz razpadle Avstrije nastale nove države, od katerih nas pa zanima bližje le naša ožja domovina Jugoslavija. V naših krajih, torej v Sloveniji, je bilo gasilstvo že pred vojno precej na današnjem stanju, zelo razvito in delavno. Takoj po razpadu Avstrije se je pojavila potreba po novi zvezi, ker društva, preje včlanjena izven sedanje Slovenije, niso mogla ostati divjaki. In tako se je ustanovila januarja leta 1920 Jugoslovanska gasilska zveza v Ljubljani, ki se danes deli v 31 žup. Potom teh žup je danes včlanjeno v zvezi 457 društev, bi toraj prišlo na eno župo 14—15 društev. Je pa župa, ki ima 40 društev (Zalec), in na drugi strani župa, ki ima le 6 društev (Kozjanska). — bo to torej treba še nekoliko izenačiti. — Hrvaško gasilstvo je združeno v »hrvaško-slavonski vatrogasni zajednici«, ustan. 1876., sedež Zagreb, o srbski gasilski organizaciji pa mi ni nič znano.

Vse, kar se mi je zdelo potrebno, da vam podam iz razvoja gasilstva, sem vam s tem razložil; le nekaj bi še rad pripomnil. Tovariš Barlé piše v »Gasilcu« številka 3, 4 od leta 1918.: »Časi, ko so se snovala gasilna društva, da so člani s svitlimi čeladami itd... delali

parade po vaseh in mestih, prirejali podoknice in izvajali sodčke piva dostojanstvenikom, so minuli. Namen gasilstva je visoko vzvišen nad take malenkosti in smešnosti. Na mesto parad je stopila narodna zavest, ljubezen do naroda in svojega bližnjega, plemenitost srca in sočustvo s trpečim. Kdor danes podcenjuje gasilstvo ali ga motri iz zgoraj navedenega smešnega stališča, podpisuje sebi ubožno spričevalo... Organizacija gasilstva ni nič manj potrebna kakor so potrebne druge strokovne organizacije. Podpisujem to krepko in sem popolnoma ene misli z njimi. Mi nismo za parade in maskarade, ampak za delo in pomoč. Da so pa prilike, ko se mora tudi gasilstvo v kroju pokazati z discipliniranim nastopom, o tem ni dvoma, toda tudi te prilike naj se skrčijo. — Mislim, da je organizacija gasilstva pač edina, ki nima sovražnikov, ravno vsled svojega velikega humanitarnega pomena: se pojavljajo spori, ali vsi ti so le osebnega pomena ali nesporazumljenja ali pa nezadovoljnost z vodstvom, toda stvar (gasilstvo) to ne tangira. Z apelom na še večjo naklonjenost občinstva gasilstvu — končujem.

Na pomoč!

Gasilski domovi.

(Alojzij Kržišnik).

Menda ni gasilnega društva, ki bi ne imelo svojega »doma«, shrambe za gasilno orodje. Večinoma so tudi samo shrambe za gasil. orodje, štiri stene, streha in plezalski stolp. Najbrž doslej v naših društvih niso čutili večjih potreb. Vsi društveni sestanki, seje itd. so se morali vršiti v gostilni, kjer seveda ne smeš sedeti brez pijače, in tako je prišel na naša društva nečasten odij alkoholizma, češ, pri gasilcih se ne more ničesar opraviti brez pijače. »Gasilci«, ta naziv naglasujejo v mnogih krajih na dvoumen način, kakor da je to le organizacija »pridnih« gasilcev žeje. Tov. Janko Hojan je tudi to rano, ta madež na mnogih društvih v svojem članku »Tovariši gasilci« (Gasilec št. 2—3 iz l. 1923) primerno osvetlil in prav je imel. Ne prikrivajmo si na naiven, nojev način svojih hib, temveč bodimo pozorni nanje in jih z vsemi močmi skušajmo odstraniti, da dvignemo ugled naše organizacije.

Prva, najnujnejša potreba bi bila, da se naša društva osvobode tistega obveznega obiska gostilen. Naši gasilski domovi naj bodo to v pravem pomenu besede, ne samo shrambe orodja. Zato je treba, da imamo poleg omenjene shrambe v domu vsaj še eno prijazno sobico, primerno veliko, da bi se v njej lahko sestali vsi društveni člani. Par priprostih miz, omara za poslovne knjige itd. in peč bi bil ves inventar v njej. Tu bi se shajali k sestankom, sejam, tu naj bi se razvijalo društveno življenje. Nekatera gasil. društva imajo celo svoj gledališki oder. S tem se osamosvoje tudi v tem oziru, da jim ni treba v slučaju potrebe beračiti pri raznih drugih društvih za prostor. Taka soba poleg odra ali za odrom bi lahko služila za garderobo.

V zadnjem času so začeli v naših društvih gojiti v večji meri tudi petje. To je tudi v organizatoričnem oziru priporočljivo. Iz lastne izkušnje vem, kako dvigne tak pevski odsek društveno življenje in zavest skupnosti. V taki društveni sobi bi bil tudi prostor za harmonij in pevске vaje. Že itak nam očitajo, da na naših prireditvah ni drugega sporeda kot ples; zakaj bi jih ne poživili s petjem, kjer so dani za to pogoji. Naše učiteljstvo bo tu z veseljem pomagalo, marsikje že vodi uspešno društveno petje. Na župnih ali zveznih prireditvah bi se lahko pridružile tekme društvenih zborov. S tem bi gotovo le pridobili na privlačnosti.

Kjerkoli se gradi nov dom, naj se torej ne pozabi tudi na društveno sobo. Saj stroški ne bodo dosti večji. Pa tudi starejšim domom se da taka sobica z lahkoto prizidati. Par društvenih prireditev nam pokrije stroške. Dobiček bo pa v vsakem oziru za dotično društvo kakor tudi za celokupno organizacijo nedogleden.

Društvene in župne vesti.

A. Društvene.

Gasilno društvo v Rajhenburgu je na svojem izrednem občnem zboru izvolilo za načelnika tov. L. Kržišnika, za podnačelnika tov. J. Leskovška, za tajnika tov. R. Dankota. Društvo ima 40 rednih članov.

Vevško tovarniško gasilno društvo je dne 10. avgusta t. l. odlikovalo četvero gasilcev s častno diplomom za 40 letno in 8 gasilcev za 25 letno delovanje v gasilstvu. Društvo je pri tej priliki priredilo vrtno veselico v počaščenje odlikovancev. Častne diplome je s primernim, v dušo segajočim nagovorom razdelil župni načelnik tov. Barle, tovarna pa je pogostila odlikovance in povabljenе goste. Odlikovani so bili za 40 letno delovanje, tov. Tomšič Jos., Miholjevič Fr., Šetina Jak., Arko Prim.; za 25 letno delovanje tov. Fink Al., Tolmajner Fr., Rbežnik Iv., Trtnik Iv., Virant Mart., Cankar Fr., Koželj Iv. in Rojšek Ivan.

Gaberje pri Celju. Blagoslovljenje novega gasilskega doma in društvenega prapora se je vršilo dne 3. avgusta 1924. Pri prireditvi je bilo zastopanih mnogo gas. društev po svojih odposlancih. Pred društvenim domom je došle goste pozdravil gosp. župan Glinšek, v imenu društva in župe tov. župni podnač. Golgranc Konr., v imenu zveze pa tov. Vengust. Vsem so se priredili burni aplavzi. Po sv. maši, ki jo je daroval na prostem g. vikar Jurak iz Celja, je bil blagoslovljen novi dom in društveni prapor, kateremu je kumovala ga. Westenova po svojem zastopniku svaku g. Avgustu Westenu. Slednji je izročil blagoslovljeni prapor tov. načelniku Pušniku, ki ga je takoj izročil tov. praporščaku Ivu Špegliču z naročilom, da ga čuva do skrajnosti, kar je slednji tudi s ponosom obljubil, želeč, da bi se zbirali pod njim le možje čistega značaja in dobrih src. Nato so nastopili otroci dečje stanice v Gaberju, ki so deklamirali vsak svojo nalogo in to po zaslugi vrle in nad vse pridne učiteljice gđc. Mare Paglajenove iz Gaberja. Po končani nad vse ginljivi deklamaciji se je vršilo zabijanje žeblicev, vsak s posebnim geslom; nato pa je bila prosta in neprisiljena zabava. Takoj po sv. maši se je vsul strašen naliv, in program se ni mogel docela izvesti, moralo je marsikaj izostati. Ker je bila z dežjem tudi veselica na prostem pokvarjena, so se došli gasilci kakor tudi drugo občinstvo razšli z posebnim zadovoljstvom nad tako lepo prireditvijo, ki marsikomu ostane v trajnem spominu.

Paškavas. V lepem jutru dne 21. sept. 1924 so prišli iz vseh strani z vlaki in vozovi gasilci k proslavi blagoslovljenja novega gasilskega stolpa in društvenega prapora gasilnega društva Paškavas. Prisrčen je bil pozdrav na kolodvoru došlih tovarišev in gostov po gosp. županu iz Šmartna na Paki. Zbralo se je približno 200 gasilcev v kroju, ki so zastopali sledeča društva in sicer: Gaberje, Braslovče, Slovenigradec, Zagorje, Mozirje, Št. Jurij j. žel., Kaplja, Šmartno na Paki, Grajska vas, Šoštanj, Družmirje, Arjavas, Letuš, Velenje, Bočna, Gornjigrad, Žalec ter Polzela (tovarna) med temi **Gaberje, Braslovče, Mozirje in Bočna s prapori**. Zveza je bila zastopana po tov. Vengustu iz Celja, župa po tov. Volku iz Šoštanja, ter tov. tajnika iz Slovenigradca G. Presker, župnik iz Šmartna na Paki, je v lepem govoru orisal vrline gasilcev, ter nato daroval na prostem sv. mašo, po kateri se je vršilo blagoslovljenje gas. stolpa in na to društvenega prapora, kateremu je kumovala ga. Koroščeva, soproga društvenega podnačelnika iz Gorenja. Kumica je izročila prapor praporščaku s pozivom, da ga čuva do skrajnosti. Pri tej priliki je s primernim nagovorom deklamirala praporu učenka II. razreda šolskih sester iz Celja Ana Rozališa Špegličeva. Na to je pozdravil v imenu župe navzoče tov. Volk iz Šoštanja in v imenu zveze tov. Vengust, ki je v kratkih, jedrnatih besedah omenil delovanje gasilcev in vzpodbujal navzoče za nadaljno gasilsko idejo. Čast vsem tov. gasilem tako tudi požrtvovalnemu občinstvu, ki z vso vnemo podpira vsestranski razvoj prepotrebnega gasilnega društva. Mimohod vsega gasilstva

je pokazal disciplino naših vrlih gasilcev. Po mimohodu se je razvila domača veselica in je gotovo gmotno podprla domače društvo, zlasti, ker je bilo na veseličnem prostoru vse okusno prirejeno in pripravljeno.

B. Župne.

Gasilska župa Slovenjgraška je imela dne 6. julija 1924 za gasilna društva iz marenberškega okraja župno vajo pod vodstvom župnega načelnika dr. Železnikarja. S kompletnim gasilnim orodjem so sodelovala gasilna društva Vuzenica, Muta, Vuhred in Marnberg. Vaja je pokazala, da bi vresnem slučaju bila ta društva kos tudi večjemu požaru.

Gasilska župa Grosupeljska je imela dne 28. septembra 1924 svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov župni odbor. Za načelnika je bil izvoljen tov. L. Hude, za podnačelnika tov. J. Štrubelj, za tajnika in blagajnika tov. F. Leban.

Gasilska župa Radovljiska, mora zabeležiti potek delovanja v preteklem letu s popolnim uspehom in napredkom. V splošno zadovoljnost se je obnesel načrt o prirejanju skupnih vaj, ki si ga je odbor pričetkom leta zamislil, in sicer: 1. da se za uvod vrši na Jesenicah enodnevni tečaj za trobentače in vodje brizgalnic vseh društev; 2. da se 33 v župi združenih društev razdeli na 7 skupin ter za vsako skupino določi dan prireditve; 3. da si načelniki vsake skupine med seboj določijo poveljnika, ozir. voditelja, kraj in uro vaje. Vaje se vršijo pod nadzorstvo župnega načelnika ali odbornika. Društveni člani so se radi volje in v polnem številu udeležili odkazanih vaj ter so z zanimanjem sledili znamenjem svojih trobentačev in izvajali delo po načrtu. Nadalje je župa praznovala več slavnostnih prireditev: 25 letnico na Boh. Beli, 30 letnico v Kamnigorici, 30 letnico v Gorjah, razvitje prapora v Ratečah, 20 letnico v Ljubnem in 20 letnico v Ribnem. Vse te svečanosti so se vršile v najlepšem redu, posebno naj omenjamo ono na Boh. Beli in v Gorjah, ki sta bili prava gasilska manifestacija. Gasilci, kakor tudi občinstvo je posetilo prireditev v ogromnem številu; pazno in s solzami v očeh je sledilo govornikom ter pritrjevalo, da so potrebna in podpore vredna edino le gasilska društva. Župa je imela svoj redni občni zbor dne 6. julija na Boh. Beli. Ob polni udeležbi zastopnikov društev je tov. načelnik uvodoma povdarjal, da je za gasilca najbolj važen občni zbor, ki nam daje priliko, da se moremo pogovoriti o našem delovanju. Nadalje je načelnik obširno poročal o vedenju gasilcev, o vajah, o postopanju s političnimi oblastmi itd. Potek 2 uri trajajočega zborovanja je bil živahen, poročila zanimiva in poučljiva.

Savska gasilska župa, Gasilska vaja Savske gasilske župe v Št. Vidu pri Ljubljani se je vršila dne 3. avgusta na Vikerčah pod Šmarno goro. Vaje se je udeležilo 10 gasilnih društev s svojimi brizgalnicami. Vaja je imela namen udušiti in lokalizirati namišljeni požar na velikem gospodarskem poslopiju in bližnjih stavbah obsežnega posestva pri »Bačniku« na Vikerčah. Točno ob pol tretji uri popoldne naznanil ogenj strel in plat zvona. Domača brizgalnica (društva Sp. Pirniče) je bila mahoma na požarišču in je po preteku 2 minut metala vodo iz bližnjega studenca. Po preteku 10 minut so bili na mestu že tudi gasilci sosednjega društva Zg. Pirniče, ki so jemali vodo iz rezervarja na dvorišču gosp. Fijale. V kratkih presledkih so prihajale oddaljenejšje brizgalnice društev Tacen, Preska, Vižmarje, Št. Vid, Gameljne, Rašica, Staneče in Medno. Ker ni bilo na razpolago zadostno vode iz bližine, jo je bilo napeljati iz 1200 m oddaljene Save. Po navodilih župnega načelnika so se porazdelile brizgalnice po skrajno slabem višugastem in ponekod 50 do 60 m napetem terenu in dajale vodo iz brizgalnice v brizgalnico, razdvojnica cev je dajala končno vodo v dve brizgalnici. Prva je brizgala po preteku 24 minut, druga pa po preteku 30 minut po izbruhu požara. Tako se je posrečilo po preteku zadnjega roka metati vodo na goreče objekte od štirih strani. Vaja je bila zelo zanimiva in je ponovno pokazala dobro voljo, po-

žrtvovalnost in veselje, pa tudi izredno izurjenost in disciplino naših vrlih gasilcev. Vsa čast našim tihim junakom! Drugi del vaje, ki bi se imel vršiti z posameznimi brizgalnicami v vasi Sp. Pirniče, pa je moral vsled slabega vremena izostati.

Nadalje nam omenjena župa naknadno poroča, da je Savska gasilska župa prvokrat proslavila praznik sv. Florijana dne 5. maja t. l. s službo božjo v Št. Vidu pri Ljubljani. Slovesnosti se je udeležilo 300 gasilcev v kroju. Z godbo dravske divizije in z gasilskim praporom društva Podutik-Glince na čelu se je razvil spreved po vasi do gasilske shrambe, kjer je bilo odlikovanje 14 zaslužnih gasilcev. Slavnostni govor je imel tovariš Kržišnik iz Preske. Po župnem občnem zboru, ki je bil v šoli, se je razvila na vrtu pri Jagru v Št. Vidu ob sodelovanju vojaške godbe in gasilskih pevskih zborov Preska in Vižmarje animirana ljudska veselica, ki je potekla v splošno zadovoljnost vseh udeležencev.

Požari.

Gasilno društvo v Nadgorici nam piše: Dne 7. t. m. je železniška lokomotiva užgala slamnato streho na hlevu posestnika Ivana Lapa v Dobravi pri Črnučah. Ogenj so takoj opazili sosedje in alarmirali domači gasilni društvi (v Črnučah in Nadgorici), ki sta bili v 20 minutah po izbruhu požara v akciji. Še preden sta dospeli društvi na gorišče, je plamen objel že tudi zraven stoječo hišo, ki je bila istotako krita s slamo.

Ker prizadeti posestnik ni stalno uporabljal hleva in hiše, sta bila goreča objekta k sreči prazna. Najprvo smo branili tretje, 20 m dolgo, zraven stoječe leseno in s slamo krito poslopje, ki je bilo od tal do vrha napolnjeno s senom in slamo. Pripomniti moramo, da sta bili strehi od hiše in od ognja obvarovanega poslopja oddaljeni samo za dva metra. Gotovo bi bila pogorela cela Dobrava, če bi ne bilo brizgalnic pri rokah.

Opoldne je bil požar popolnoma udušen. Na pomoč je prihitelo tudi gasilno društvo iz Ježice, ki pa ni stopilo v akcijo, ker je bil ogenj že omejen.

Gasilno društvo Pšata je dne 19. novembra 1924 s svojo novo vozno brizgalnico častno prestalo svoj ognjeni krst. Okrog polnoči je namreč izbruhnil velik požar v valjčnem mlinu na Študi. Dasiravno je ta kraj precej oddaljen od Pšate, vendar so bili naši vrli gasilci v hipu pripravljeni za pomoč ter odhiteli na kraj nesreče. Kljub oddaljenosti so prispeli prvi k požaru ter se z največjo vnemo lotili težavnega reševalnega dela. Na pomoč jim je prihitelo tudi gasilno društvo iz Damžal in s skupnimi močmi se jim je končno posrečilo omejiti razsajajoče plamene.

Gasilno društvo na Pšati je sicer še mlado društvo, vendar pa polno navdušenja in krepke volje za vzvišeno gasilsko idejo. Tako je prav, vrli gasilci! Le pogumno po začrtani poti in kmalu bo plačana vaša izborna brizgalnica in tudi gasilski dom se bo dvignil v vaši sredi ter se napolnil z vsem, kar potrebujete v tolažbo in pomoč trpečemu prebivalstvu.

Raznoterosti.

Netaktnost. V zadnji številki »Gasilca« smo ožigosali pod tem naslovom neimenovano gasilno društvo in nekatere tudi neimenovane gasilce. Na prošnjo gasilnega društva v Stari Vrhiniki lojalno izjavljamo, da pod tem naslovom ni bilo mišljeno omenjeno gasilno društvo.

Smrtna kosa. Dne 5. septembra t. l. je umrl pri Sv. Lovrencu na Pohorju načelnik tamkajšnjega gasilnega društva in nadučitelj v pok. tov. Miha Moge. Blagopojni je deloval v društvu od leta 1877. kot tajnik, kot načelnik in kot župni funkcionar. Čuden slučaj je, da je tov. Moge umrl ravno na dan, ko bi bil odlikovan za dolgoletno delovanje. Pri pogrebu so bila zastopana vsa

gasilna društva mariborske župe. Slava spominu! Na mestu treh sta bila odlikovana le dva gasilca, tov. Stajnik in tov. Skačej.

Nočna gasilska vaja. Gasilno društvo v Loškem potoku je imelo pred kratkim nočno gasilsko vajo s fingiranimi ovirami. Temna noč, plat zvona, izgubljen ključ orodišča, nobeden obveščen o vaji, pa vendarle vaja! Vajo, pod strogo kontrolo o prihodu gasilcev, o kontroli ovir, o porabi časa za razvoj, je vodil društveni poveljnik tov. Knavs z njemu lastno spretnostjo. Vaja se je nepričakovano hitro in v najpovolnejšem redu izvršila. Orožništvo je pri vaji sodelovalo in je veliko pripomoglo k temu, da se je vaja v takem redu izvršila.

Starosta tov. Barle odlikovan. Poljska gasilska zveza — Główny Związek Straży Pożarnych w Warszawie — je podelila tov. starosti Barletu zvezni zlati znak s častno diplomom.

Pozor, gasilna društva!

Imam vedno v zalogi gasilske čepice, naramke, kakor vse druge potrebščine za gasilce.

Vse po najnižji ceni.

Se priporoča

Filip Bizjak,

krznar in izdelovatelj čepic

Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

Krojne gasilske potrebščine, čelade, pasove, znake. Cevi: konopne in sesalne najfinije kvalitete; brizgalnice: ročne, motorne in avtomobilne; lestve: vsake vrste, mehanične raztezalne in kjukaste.

Največje specialno podjetje v Jugoslaviji:

R. Dežma in drug, Zagreb

Ilica štev.: 65. — Telefon interurban štev.: 1412.

Posluje po celi Jugoslaviji. - Ustanovljena leta 1913. Delniška glavica znaša 3,000.000 — Din v zlatu

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ vse njih kupčijski obstoje v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministarstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavicje za častnike.

Telefon 571. — Pisarna: Dunajska cesta 15. — Telefon 571.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh najnovejših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor tudi za županstva in druge urade. Preskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

M. FRÖHLIHL CELJE

KRALJA PETRA CESTA ŠTEV. 11.

KRZNARNICA IN ZALOGA KROJNIH (UNIFORM-SKIH) POTREBŠČIN, ZLASTI GASILSKIH ČEPIC, ZNAKOV, GUMBOV, PIŠČALK, TROBK, SEKIRIC, VRVIC, LIPOVIH LISTOV I. T. D. PO PREDPISIH „JUGOSLOV. GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebni stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA št. 17,

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

Specijalist za gasilske čepice

kakor vse druge potrebščine za gasilce

po najnižji ceni

dobavlja

Martin Orehovc

odlikovan krznar in izdelovatelj čepic

CELJE, Dolgopolje štev. 1.

Pozor, gasilci!

Največja izbira gasilskih čepic, gumbov, naramk, znakov
se dobi pri tvrdki

I. WANEK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

na drobno in na debelo,
po najnižjih cenah.

Gasilna društva!

POZORI

POZORI

Predno kupite, oglejte si
gasilske cevi vseh širokosti

impregnirane in garantirane po najnižji ceni pri tvrdki IVAN N. ADAMIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31.
— Telefon 441. — Maribor, Vetrinjska ul. 20. — Kamnik, Šutna 4.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

V LJUBLJANI

Stanje vloženega denarja preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Zlasti plačuje za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladotnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen.

Prva zaloga gasilnega orodja

FRAN SAMSA

ZAGREB, Mažuranićev trg šte. 18.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopne, gumijeve črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke vrvice, čepice, čelade, blago sa obleke; Izdelovanje obleke iz drila in paradnega sukna, lestve: kljukaste, rastezalne in mehanične; brizgalnice: dvokolne, ročne, četverokolne, bencinmotorne, avtobrizgalnice in „Express“ aparate po tovarniški ceni. — Blago je prvovrstno iz prvih svetovnih tovarn in zajamčeno.

Cene primerne, daje tudi na obroke.

Priporoča se najtopljeje

FRAN SAMSA, nasledn. VILMA SAMSA

ZAGREB, Mažuranićeva ul. 18.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica:

Din 50,000.000

Skupne rezerve:

nad

Din 10,000.000

Centrala:

Ljubljana, Dunajska c.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413, 502,
503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

**Ročne ognjegasne naprave
„EXPRESS“.**

**Konopne cevi za brizgalnice.
Gumijevе cevi za vodo, vino
i. dr.**

VIKTOR BOHINEC

LJUBLJANA, Dunajska c. 21.

Zastopnik tovarne:

Pneumatika
za automobile, motocikle in bečikle.

Dežni plašči.

Nepremočljivo platno
za avtomobilne strehe in vozove.

Podpetniki.

A. KASSIG

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA UL.

USTANOVLJENO 1880.

Izdelovanje čepic,

Z A L O G A

krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih J. G. Z.) kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste i. t. d.

NOVO!

Nepremočljive, obliko obdržujoče čepice. Odlikujejo se po trpežnosti, lahkoti in eleganci.

Naramki vseh vrst, lastnega izdelka, fino izdelani in trpežni.

Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano.

CENIK ZASTONJ

SIEGEL & DRUG

D. Z. O. Z.

**TKALNICA PLATNENEGA
IN BOMBAŽNEGA BLAGA**

Nudi izborno blago za delavni gas. kraj.

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 31.

SVITAVY
(Č. S. R.)

WIEN

Tvrdba

ANT. KRISPER, Ljubljana

Mestni trg 21,

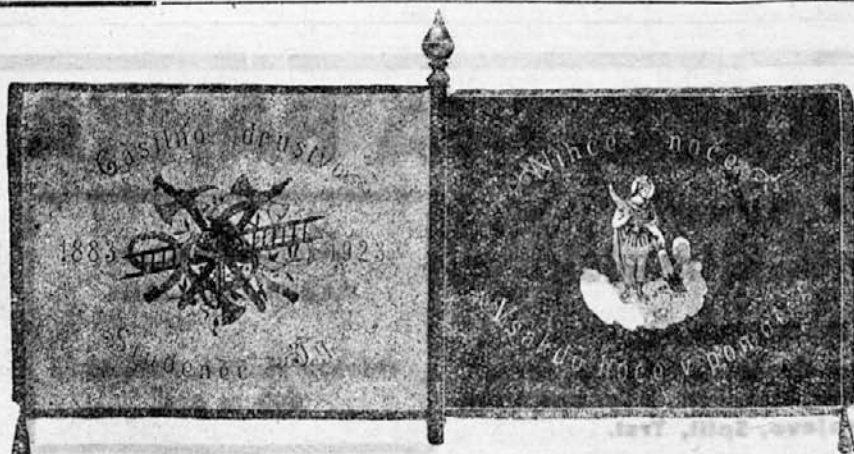
priporoča cenj. občinstvu svojo bogato zalogo čevljev
najboljše kakovosti po **znatno** znižanih cenah.

„SAVA“

Opće osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu ustanovljena od jugoslov. denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica, Zagreb; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb; Srpska banka d. d. Zagreb; Jadranska banka d. d. Beograd; Zemaljska banka d. d. Beograd; Zemalj. banka za Bosnu i Herceg., Sarajevo; je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavarovanja **občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.**

Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.
Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Vsem p. t. gasilnim društvom priporočava se za nabavo gasilskih zastav (praporov) v vsaki izdelavi. Na željo predloživa vzorce kakor tudi načrte franco in gratis. Na vse cenjene dopise in vprašanja daje točne informacije in odgovore:

I. Neškudla, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25

Ustanovljeno leta 1820.

Specijalna tovarna brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce, extinkterjev, avtomobilskih, motorskih in parnih brizgalnic, s batnim ali pa s centrifugalnim črpalom

R. A. Smekal d. z o. j.

Slatiňany pri
Chrudínu

osrednja tovarna:

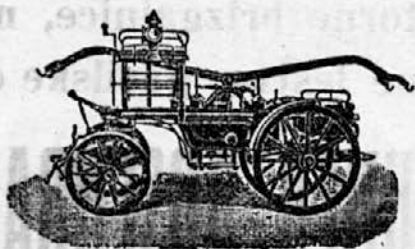
Čechy na Hané
Morava

Podružnica:
Turč Sv. Martin

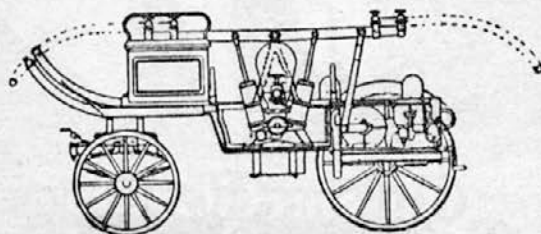
Praga-Smichov

Predilnica
konopnih cevi

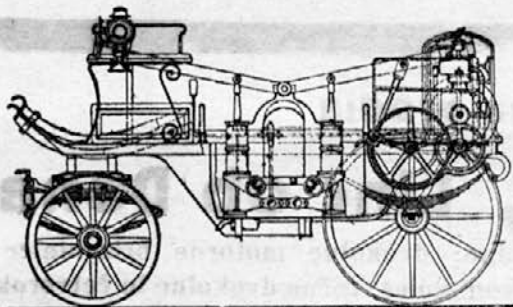
Príporoča svoje prvovrstno najmodernejše gasilsko orodje:

Predpisana četverokolna brizgalnica na peresih z enim ali dvema curkoma; močan pritisk vode

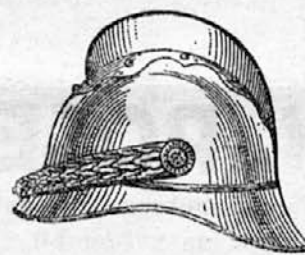
Novost, lahka konstrukcija, vleče in meče vodo z obeh strani, da ni treba obračati brizgalnice

Brizgalnica kombinirana z motorjem

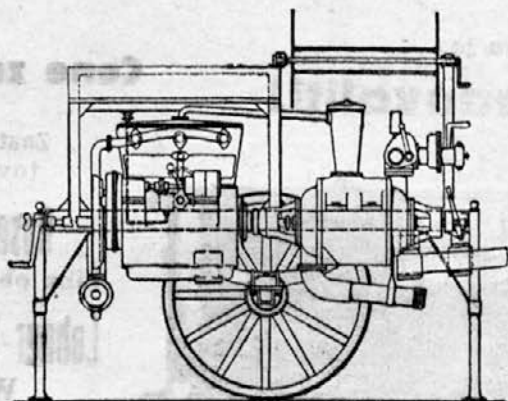

Smekalov extinkter "METEOR"

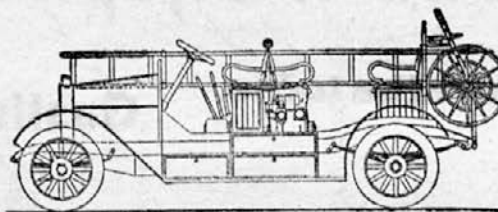

Čelada

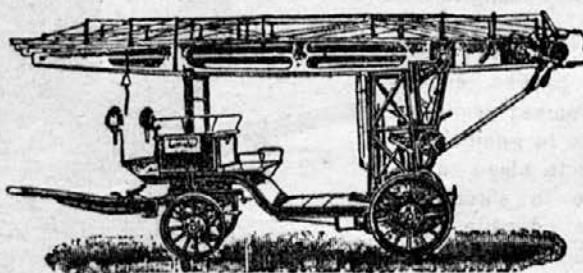
Prekonstrukcija starih brizgalnic za ročen in motorski pogon, po zmernih cenah
Dvokolne snemalne brizgalnice

Motorna dvokolna brizgalnica z batnim brzotekim črpalom za visoki pritisk

Avtomobilna brizgalnica

Mehanična sukalna lestva (rotačna lestva)

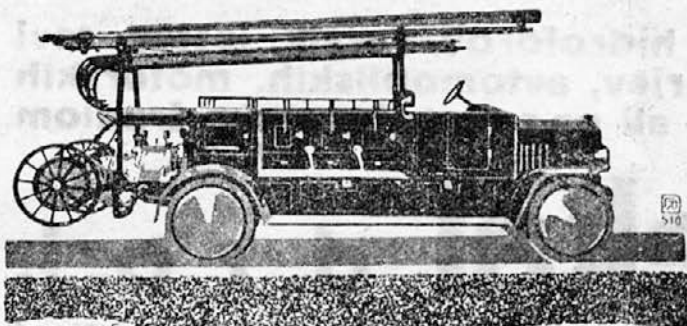
Dalje izdelujemo vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine kakor: Čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanske lestve najnovejšo vrste. Delavne in slavnostne obleke, čepice in gasilske znamke po najnižjih cenah. Vozove za škropljenje ulic, vozove za cavi in lestve. Telovadno orodje za šole in društva. — Občinam in gasilnim društvom olajšani plačilni pogoji. Naš zastopnik potuje vsak mesec v Jugoslavijo; obisk istega brezplačen

Postrežba točna.

Za vse stroje se jamči.

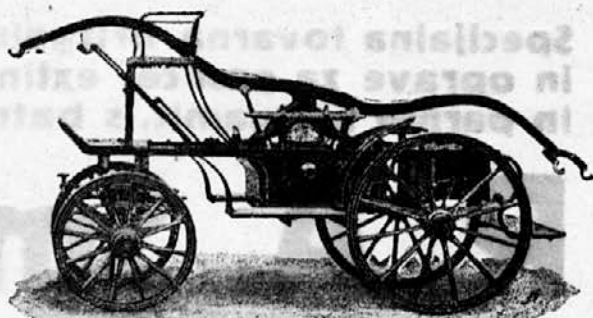
Cene solidne.

Ustanovljeno leta 1820.

Automobilsmaken
Lohner-Rosenbauer
Gesellschaft m.b.H.
Wien IX. Porzellangasse 2

Avtobrizgalnica.

Četverokolna normalna brizgalnica.

Tovarna za avtomobilne in
motorne brizgalnice, meha-
nične lestve, gasilske čolne

LOHNER-ROSENBAUER

WIEN, IX., Porzellangasse No.2

Tovarna gasilnega orodja

K. ROSENBAUER, Linz ob Donavi

Izdeluje motorne brizgalnice, dvokolne in četverokolne; dvokolne motorne brizgalnice kot priklopa na avtomobil, s pnevmatiko in krogliškimi tekom koles, ročne dvokolne in četverokolne brizgalnice in lestve, mehanične, raztezalne, kljukaste; vsake vrste vozove za moštvo, za cevi in za polivanje cest; vse gasilske potrebščine, cevi in spojke. — Dopisi in naročila:

Zastopstvo: Stjepan Javor, Zagreb, Gundulićeva 23

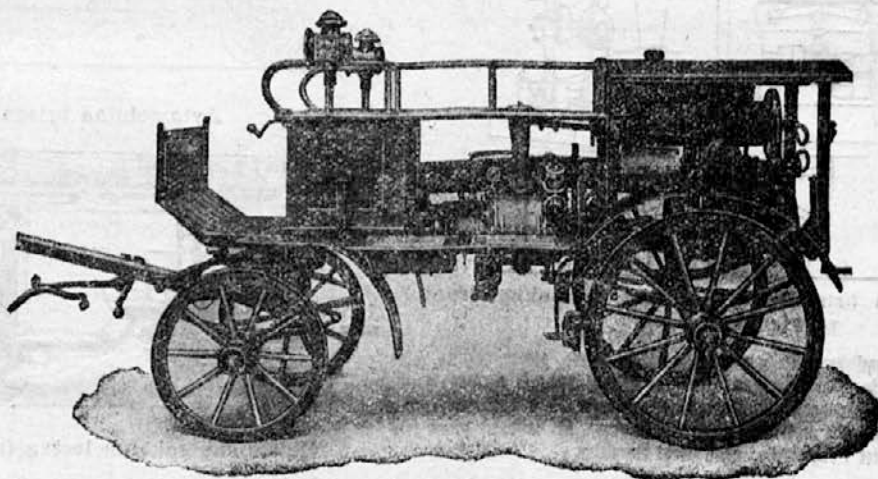
Naša deviza je:

Postrežba točna.

Gasilstvo zadovoliti!

Cene zmerne.

Cevi: sesalne, spiralne in konopne (znamka E); čelade usnjate, medene, poniklane in črno lakirane; sekirice, pasove, čepice, naramke; gasilske znake in gumbe svetiljke in blago za delavne in slavnostne kroje odpošlje takoj s pošto ali železnico:
JAVOR, Zagreb

Četverokolna bencinska brizgalnica.

Zastopstvo
tovaren:

Rosenbauer,
Linz ob Donavi in
Lohner-Rosenbauer
Wien

in trgovina z gasilnim
orodjem:

Stjepan Javor
Zagreb
Gundulićeva ul. br. 23

**Specijalno podjetje za
gasilske potrebščine,
brizgalnice, orodje,
cevi, obleke,
znake.**

**Specijalist v vseh gasilskih
zadevah.**

MILINKOVIĆ & Co.

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 7

**Priključeno:
elektrotehnično podjetje,
motorji, elektromaterijal,
žarnice i. t. d.**

USTANOVljENO 1767.

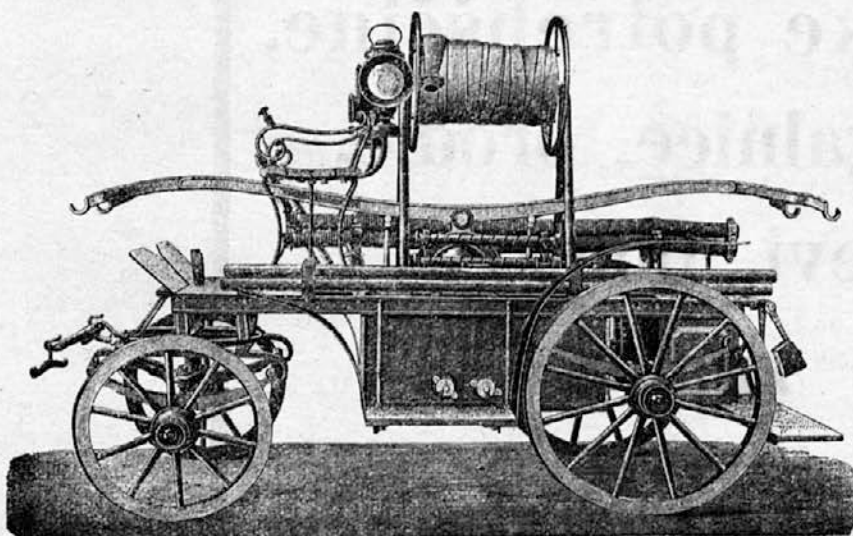
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D.

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.
Telefon št. 142 in 230.

Brzjavi: STIL.

Kovinski obrat: LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5.
Telefon št. 9.

Priporočajo svoje najmodernejše, na podlagi večletnih preizkušenj izvršene brizgalnice vseh vrst kakor: **Vozne** četverkolne in dvokolne; **snemalne** četverkolne in dvokolne; **prenosne** jednostavno in podvojeno brizgajoče. **Berglaste brizgalnice** z in brez zračnjaka ter vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine.

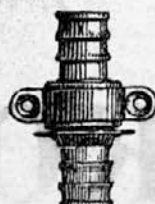
Vozna brizgalnica s patent. strojem, na peresih z dvema curkoma, močan pritisk vode.

Dvokolna brizgalnica, podvojeno brizgajoča 180 — 200 ²/min.

Dvokolna brizgalnica pripravna za gospodarske in tovarniške zavode.

Normalna spojka.

Vozna brenna točna brizgalnica, jednostavno brizgajoča

Snemalna brizgalnica z dvema curkoma v treh velikostih od 200 — 355 ²/min.

Gobčnik.

Ročnik.

Postrežba točna.

Vsakovrstno gasilsko orodje
pri najsolidnejši izpeljavi.

Cene zmerne.